

UČEŠĆE GRAĐANA U RADU PARLAMENATA U REGIONU

uporedna iskustva za 2009. i 2010. godinu

Podgorica, 2011.

UČEŠĆE GRAĐANA U RADU PARLAMENATA U REGIONU

**UPOREDNA ISKUSTVA
ZA 2009. I 2010. GODINU**

Podgorica 2011.

Posebne savjete i pomoć prilikom izrade ove analize pružili su nam:

- *Vesna Bendevska, Parlament Makedonije*

- *Sonja Šimunović, Parlament Hrvatske*

- *Kancelarija Nacionalnog Demokratskog Instituta iz Vašingtona u Crnoj Gori*

Zahvaljujemo se i svima ostalima koji su doprinijeli izradi ove analize.

Autori:

Vuk Maraš, direktor Monitoring programa

Pavle Ćupić, programski asistent za monitoring rada Parlamenta

Aleksandar Mašković, programski asistent za monitoring rada Parlamenta

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

www.mans.co.me

mans@t-com.me

Centralna kancelarija:

Dalmatinska 188 Podgorica, (020) 266 326; 266 327

Regionalni centar za Herceg Novi i Boku:

Prve bokeške brigade 11, Herceg Novi, (031) 346 080

Regionalni centar za Budvu, Bar i Ulcinj:

Rista Lekića D-12, Bar, (030) 317 380

SADRŽAJ:

1. Uvod	11
2. Razmatranje građanskih predstavki u parlamentima u regionu	12
3. Pregled radnih tijela po zemljama	13
4. Aktivnosti radnih tijela u regionu	16
4.1 Hrvatska	16
4.2 Makedonija	17
4.3 Republika Srpska	17
4.4 Srbija	18
5. Učešće građana u radu crnogorskog Parlamenta	19
6. Korisni linkovi	23
Aneks: Mans-ov pravilnik o postupanju sa predstavkama, prijedlozima i žalbama građana	24

1. UVOD

Ova analiza sadrži podatke o saradnji parlamenata u regionu sa njihovim građanima i pokazuje da sve zemlje u okruženju, osim Crne Gore, imaju definisan pravni i institucionalni okvir za saradnju sa građanima. Neki parlamenti, kao što je slučaj sa Hrvatskom, Srbijom i Republikom Srpskom imaju posebna radna tijela koja se bave razmatranjem građanskih predstavki i pritužbi, dok se u Makedoniji ovim poslom bavi odbor nadležan za ljudska prava i slobode.

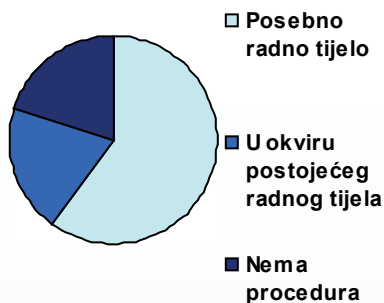
Crna Gora jedina nema uspostavljene mehanizme za razmatranje građanskih predstavki, niti ima posebno radno tijelo koje bi se bavilo ovim pitanjima. Upravo zbog toga, MANS u kontinuitetu preduzima korake i saradjuje sa predstavnicima Parlamenta kako bi se ovaj problem u što skorijoj budućnosti prevazišao.

Ovaj dokument zasnovan je na podacima koji su dobijeni iz parlamenata iz regiona kao i na regulativi koja definiše njihov rad.

Analiza je izrađena u sklopu projekta podržanog od strane Evropske Unije, preko Delegacije EU u Crnoj Gori, i obuhvata pet parlamenata u regionu. Stavovi izneseni u ovoj publikaciji ne moraju oslikavati zvanično mišljenje donatora koji je finansijski podržao ovaj projekat.

2. RAZMATRANJE GRAĐANSKIH PREDSTAVKI U PARLAMENTIMA U REGIONU

Svi parlamenti u regionu, osim Skupštine Crne Gore, imaju definisane procedure za saradnju sa svojim građanima.

Grafik 1: Pregled razmatranja građanskih predstavki u parlamentima u regionu

Tako, u Hrvatskoj, Srbiji i Republici Srpskoj postoje odbori za razmatranje građanskih predstavki, pritužbi i žalbi koje se bave isključivo saradnjom sa svojim građanima, dok se u Makedoniji Parlament ovom problematikom bavi preko drugog radnog tijela – Stalnog anketnog odbora za zaštitu sloboda i prava građana. U Crnoj Gori ne postoje smetnje ni za jedno radno tijelo da razmatra predstavke građana, ali je to do sada samo formalno jednom učinjeno, i to na Odboru za ljudska prava.

Iako je po pitanju pravnog i institucionalnog okvira za razmatranje građanskih inicijativa, žalbi i predstvi Crna Gora daleko iza zemalja u okruženju, što se tiče učešća građana u radu sjednica radnih tijela na neku temu, situacija je slična kao i u svim drugim zemljama u regionu. Svi parlamenti u omogućavaju građanima da, na poziv predsjednika radnog tijela, učestvuju u radu nekog odbora, ali bez prava odlučivanja. Korak naprijed učinila je Hrvatska, koja prema Poslovniku Sabora, omogućava osobama koje nisu poslanici i da budu imenovani u neka radna tijela, kao njegovi stalni članovi, sa pravom odlučivanja.

3. PREGLED RADNIH TIJELA PO ZEMLJAMA

U tabeli koja slijedi dat je pregled nadležnosti radnih tijela parlamenata u regionu koja su zadužena za razmatranje građanskih predstavki.

Parlament	Naziv radnog tijela	Nadležnosti
Hrvatska	Odbor za predstavke i pritužbe ¹	<p>Odbor za predstavke i pritužbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razmatra predstavke, pritužbe i prijedloge upućene Saboru te ukazuje nadležnim tijelima na kršenje zakona i prava građana u postupku pred državnim upravom i tijelima koja imaju javne ovlasti, - Ukazuje Saboru na kršenje zakona i druge štetne pojave od šireg značenja i predlaže poduzimanje potrebnih mjera za njihovo otklanjanje, - Ispituje, putem ovlaštenih tijela, osnovanost predstavki, pritužbi i prijedloga te ukazuje ovlaštenim tijelima na potrebu poduzimanja, na zakonu osnovanih, mjera te o tome izvješćuje podnositelje predstavki i pritužbi, odnosno prijedloga, - Podnosi jednom godišnje izvješće o svom radu Saboru.²
Makedonija	Stalni anketni odbor za zaštitu sloboda i prava građana	<p>Odbor razmatra pitanja koja se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Načelna pitanja, predloge i mišljenja oko implementacije odredbi Ustava Republike Makedonije koja se odnose na osnovna građanska prava i slobode, - Ukazivanje na potrebe usvajanja zakona i drugih propisa zarad kvalitetnije zaštite sloboda i prava građana,

¹ <http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=2347>

² Članak 93 Poslovnika Hrvatskoga Sabora

Parlament	Naziv radnog tijela	Nadležnosti
Makedonija	Stalni anketni odbor za zaštitu sloboda i prava građana	<ul style="list-style-type: none"> - Slijede, razmatraju i analiziraju implementaciju ratifikovanih međunarodnih akata koji regulišu zaštitu ljudskih sloboda i prava, - Razmatra dopise građana i zauzima stavove povodom njih, - Saraduje sa naučnim i stručnim organizacijama iz oblasti zaštite ljudskih sloboda i prava, - Saraduje sa relevantnim stranim i međunarodnim tijelima iz oblasti zaštite ljudskih sloboda i prava, - Bavi se drugim aktivnostima u odnosu na kompetencije odbora.
Republika Srpska	Odbor za predstavke, prijedloge i društveni nadzor	<p>Odbor za predstavke, prijedloge i društveni nadzor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ispituje i razmatra predstavke i prijedloge koje građani, preduzeća i druge organizacije i zajednice upućuju Narodnoj skupštini i, prema potrebi, predlaže nadležnim organima i organizacijama mjere rješavanja pitanja i problema iznijetih u prijedlozima i o tome obavještava podnosiocima, - Proučava predstavke i prijedloge kojim građani, preduzeća i druge organizacije i zajednice ukazuju na nedostatke u zakonu i drugim aktima koji proizilaze iz neodgovarajućih rješenja ili ukazuju na napravnog provodenje njihovih odredaba od nadležnih organa, radi preduzimanja potrebnih mjera, i o tome obavještava Narodnu skupštinu, - Prati i razmatra pitanja i pojave u vezi sa provođenjem politike i izvršavanja zakona i drugih propisa i akata koji se

Parlament	Naziv radnog tijela	Nadležnosti
		<p>odnose na raspolaganje sredstvima, raspodjelu dobiti, zaštitu svojine, način ostvarivanja prava i dužnosti državnih organa, preduzeća i drugih organizacija i zajednica,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obavještava Narodnu skupštinu o uočenim problemima povodom razmatranja predstavki i prijedloga i predlaže preduzimanje potrebnih mjera,³ - Saraduje sa ombudsmanima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine
Srbija	Odbor za predstavke i predloge	<ul style="list-style-type: none"> - Odbor za predstavke i predloge razmatra predstavke i predloge koji su upućeni Narodnoj skupštini i predlaže Narodnoj skupštini i nadležnim organima mere za rešavanje pitanja sadržanih u njima i o tome obaveštava podnosiocce ukoliko su to zahtevali, - O svojim zapažanjima povodom predstavki i predloga Odbor podnosi izveštaj Narodnoj skupštini najmanje jednom u toku svakog redovnog zasedanja.⁴
Crna Gora	Nema radno tijelo koje ima definisanu obavezu razmatranja građanskih inicijativa. Detaljnije informacije date su u poglavlju 5. ove publikacije.	

³ Član 71 Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske

⁴ Član 67 Poslovnika Narodne Skupštine Republike Srbije

4. AKTIVNOSTI RADNIH TIJELA U REGIONU

U ovom poglavlju date su detaljnije informacije o radu radnih tijela u parlamentima u regionu koja se bave razmatranjem građanskih predstavlki, i čija je glavna nadležnost saradnja sa građanima. Pored toga, prezentovani su podaci o sastavima radnih tijela te informacije da li ovim radnim tijelima predsjedavaju poslanici vladajućih ili opozicionih partija.

4.1. Hrvatska

Odbor za predstavke i pritužbe hrvatskog Sabora ima 13 članova, a funkciju predsjednika ovog radnog tijela obavlja opozicioni poslanik.⁵ U posljednje dvije godine ovo radno tijelo je donijelo ukupno 16 zaključaka po podnesenim predstavkama, pri čemu u samo jednom slučaju nije bilo osnova za postupanje. Od 15 slučajeva u kojima je postupano, tri su bile građanske peticije koje je podržao veliki broj građana, dok su svi ostali slučajevi bili pojedinačne pritužbe građana Odboru.

U proteklom periodu Odbor za predstavke i pritužbe se bavio problemima građana u vezi sa dugim upravnim i sudskim postupcima, inspekcijskim nadzorom, neadekvatnim odnosom organa krivičnog gonjenja prema jednoj konkretnoj krivičnoj prijavi, pitanjima državljanstva, zaštite životne sredine i slično.

Važno je napomenuti da je Odbor u svakom slučaju u kojem je postupao dao, u obliku zaključka, jasne preporuke za postupanje izvršnoj vlasti uz obavezu da ti organi kojima su preporuke upućene Odbor izvijeste o preduzetim aktivnostima, osiguravajući na taj način da zaključci Odbora ne ostanu mrtvo slovo na papiru.

Kad je prisustvo trećih lica sjednicama Odbora u pitanju, ne postoje javno dostupni zvanični podaci o licima koja su prisustvovala sjednicama radnih tijela u Saboru.

---

⁵ Igor Dragovan iz SDP-a

4.2. Makedonija

Stalni anketni odbor za zaštitu sloboda i prava građana Parlamenta Makedonije⁶ ima osam članova, a mjesto predsjednika ovog radnog tijela obavlja opozicioni poslanik.⁷ Ovaj Odbor održao je ukupno jedanaest sjednica. Najviše pažnje posvećeno je pitanju koje se odnosilo na jedan konkretan slučaj kršenja ljudskih prava zbog čega je osnovan i poseban pododbor sa zadatkom da izradi Izvještaj o ovom slučaju. Štaviše, Odbor se posebno bavio i predstavkom povodom seksualnog iskorištavanja djece, te predstavkom jedne privatne televizije u Makedoniji.

Pored ovih aktivnosti, Odbor je razmatrao i godišnje izvještaje Evropske Komisije o napretku Makedonije, radu Ombudsmana, kao i set zakona koji se odnose na oblast ljudskih prava i sloboda, zaštitu podataka o ličnosti kao i izmjene Zakonika o krivičnom postupku.

Interesatno je da je ovo radno tijelo jako otvoreno za građane i predstavnike različitih organizacija, pa je tako na pomenutih jedanaest sjednica prisustvovalo preko 30 predstavnika različitih nevladinih organizacija iz Makedonije kao i preko 10 predstavnika stranih ambasada u Makedoniji i delegacije Evropske Unije.

4.3. Republika Srpska

Odbor za predstavke, prijedloge i društveni nadzor⁸ Narodne Skupštine Republike Srpske ima sedam članova, a predsjednik ovog radnog tijela je poslanik opozicione partije.⁹

Ovo radno tijelo nema obavezu objavljivanja zapisnika i ostalih akata sa sjednica, tako da ne postoje zvanično dostupni podaci o radu Odbora. Ipak, iz ovog radnog tijela smo informisani da se svakodnevno dobijaju predstavke građana po kojima se redovno postupa, te da se većina njih odnosi na brzinu sudskih procesa, imovinske sporove i prava iz radnog odnosa.

---

⁶ www.sobranie.mk/?ItemID=B029F595A44B0049BB0C38372A2CE54

⁷ Vesna Bendevska iz SDSM-a

⁸ www.narodnaskupstinars.net/cir/odbori/odbor.php?id_odb=7

⁹ Borislav Bojić, SDS

Nisu javno dostupni ni podaci o broju trećih lica koja su prisustvovala sjednicama ovog radnog tijela.

4.4. Srbija

Odbor za predstavke i predloge Narodne Skupštine Srbije ima 17 članova. Ovo radno tijelo, po zvaničnim podacima Skupštine Srbije u 2009. godini nije održalo nijednu sjednicu, pa samim tim nije ni izabralo svog predsjednika. U 2010. godini, Odbor za predstavke i predloge Narodne Skupštine Srbije održalo je četiri sjednice, od čega jednu van sjedišta ovog radnog tijela, dok jedna sjednica, koja je bila zakazana, nije održana zbog nedostatka kvoruma. Na prvoj sjednici koja je održana u prethodnoj godini, izabran je i predsjednik ovog radnog tijela, i to iz redova partija na vlasti.¹⁰

Prema podacima koji su dostupni na sajtu Narodne Skupštine Srbije, može se vidjeti da pri radnom tijelu postoji stručna služba koja razmatra predstavke i pritužbe koje pristižu u Narodnu Skupštinu, a potom ih prosleđuje poslanicima na razmatranje. Članovi Odbora, obavili su tokom 2010. godine niz razgovora sa predstavnicima nezavisnih institucija kako bi stekli bolju sliku o pritužbama i predstavkama koje su pristigle u Narodnu Skupštinu tokom 2010. godine. Ono što se može zaključiti jeste da je ovo tijelo radovno zasijedalo na tromjesečnom nivou, kako bi se razmatrale predstavke i pritužbe koji su pristizali u periodu između sjednica Odbora. Najveći broj pritužbi građana Srbije odnosio se na lošu privatizaciju, kao i na neefikasnost rada sudova i organa državne uprave.

Kao što je već navedeno, Odbor je održao i jednu sjednicu van Narodne Skupštine, uz podršku UNDP-a u okviru projekta "Jačanje odgovornosti Narodne Skupštine."¹¹ Ovu priliku, članovi Odbora iskoristili su da obrate pažnju na rad nekih institucija koje su bile predmet žalbi građana Niša, a prije svega na rad Uprave za imovinu i inspeksijske poslove.

---

¹⁰ Saša Dujović, SPS

¹¹ Sjednica je održana u Nišu, a članovi Odbora raspravljali su i o 5.500 predstavki i pritužbi koje su uputili građani grada Niša svojoj Skupštini Opštine u periodu od dvije godine.

5. UČEŠĆE GRAĐANA U RADU CRNOGORSKOG PARLAMENTA

Crnogorska Skupština nema jasno definisane pravne i institucionalne okvire za saradnju sa građanima.¹²

U Poslovniku Skupštine Crne Gore ne postoji eksplicitno zapisano na koji način Parlament i građani mogu da saraduju već su odredbe koje definišu nadležnosti Odbora dosta široko postavljene, pa najčešće, svaki od odbora *‘razmatra i druga pitanja koja se odnose na...’*.

Ovakva formulacija poslovnčkih odredbi ostavlja dovoljno prostora za saradnju između Parlamenta i građana, ali je potrebno detaljnije razraditi procedure putem kojih građani mogu svoje inicijative da podnose odborima, te koje propisuju način postupanja nadležnih odbora po tim inicijativama.

Ipak, svoje pravo da razmatraju građanske inicijative i predstavlke odbori u Skupštini Crne Gore su direktno koristili samo jednom.¹³

Kako bi se ovo pitanje pravno i institucionalno zaokružilo, jedna opoziciona partija je predložila Odluku o osnivanju odbora za predstavlke i pritužbe.¹⁴ Ipak, na sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu ovaj predlog je odbijen većinom glasova vladajućih poslanika, ali su doneseni zaključci u kojima se navodi da Odbor prepoznaje potrebu za adekvatnijim uređenjem oblasti komunikacije sa građanima.

---

¹² Poslovníkom Skupštine Republike Crne Gore iz 1993. godine formirana je komisija za predstavlke i predloge, koja je imala nadležnost da razmatra predstavlke, peticije i predloge kao i da predlaže preduzimanje potrebnih mjera. Poslovníkom koji je usvojen 1996. godine, ukida se Komisija za predstavlke i predloge, i od tada, faktički nemamo uspostavljenu saradnju Parlamenta Crne Gore i građana. Od ukidanja Komisije za predstavlke i predloge, Poslovník iz '96 je mijenjan pet puta, što je kulminiralo donošenjem potpuno novog poslovníka Skupštine koji važi od oktobra 2006. godine. Na taj način, prekinuta je pedesetogodišnja praksa postojanja posebnog radnog tijela koje razmatra predstavlke građana, imajući u vidu da je prvo radno tijelo takve vrste u Skupštini Crne Gore uspostavljeno još davne 1946. godine.

¹³ Na Odboru za ljudska prava i slobode u 23. Sazivu usvojena je inicijativa MANS-a i Udruženja Paraplegičara Crne Gore koja se odnosi na prava lica sa invaliditetom. Tokom 24. Saziva, indirektno su razmatrane MANS-ove inicijative koje su se odnosile na prava rudara koji su štrajkovali u jami „Biočki stan“. Inicijative su podnesene Odborima za ljudska prava i slobode i zdravstvo rad i socijalno staranje. Na odboru za ljudska prava inicijativa je preformulisana kao inicijativa jednog poslanika i tako uključena u razmatranje problema rudara, na zajedničkoj sjednici koju su organizovala ova dva odbora. Na toj sjednici, Odbori su postupili u skladu sa predlozima iznesenim u inicijativama MANS-a. Ipak, većina od ukupno 16 podnesenih inicijativa MANS-a različitim skupštinskim odborima još uvijek nije razmatrana.

¹⁴ Odluka je predložena od strane Socijalističke narodne partije (SNP).

Po mišljenju članova Odbora, a na predlog potpredsjednika Parlamenta Rifata Rastodera, problem bi se trebao prevazići tako što će se u okviru Odbora za ljudska prava i slobode formirati pododbor za oblast predstavljanja i pritužbi. Drugi predlog je bio razmatranje mogućnosti o formiranju Biroa unutar službe Skupštine koji bi bio u funkciji komunikacije sa građanima.

Crna Gora
SKUPŠTINA
Odbor za politički sistem,
pravosuđe i upravu
SU-SK Br.03- 482
Podgorica, 9. septembra 2009.godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, sa pete sjednice održane 9. septembra 2009. godine podnosi,

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU PREDLOGA ODLUKE O OSNIVANJU ODBORA ZA PREDSTAVKE I PRITUŽBE

Na sjednici Odbora u prisustvu većine članova i predstavnika predlagača, vodila se rasprava o Predlogu odluke o osnivanju odbora za predstavljanje i pritužbe koji su Skupštini Crne Gore dostavili poslanici Socijalističke narodne partije.

Nakon rasprave Odbor većinom glasova nije podržao Predlog odluke o osnivanju odbora za predstavljanje i pritužbe, pa predlaže Skupštini da isti ne prihvati.

U vezi rasprave koja se vodila na Odboru većinom glasova podržan je sljedeći,

Zaključak

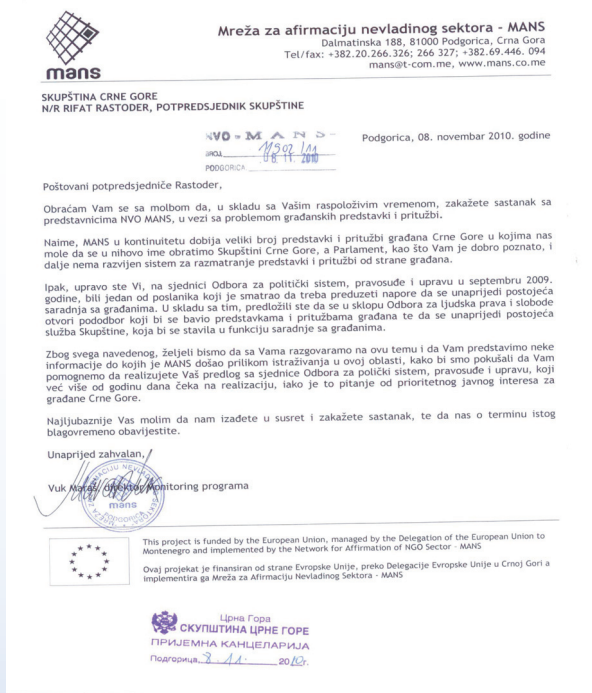
Odbor ocjenjuje da ima razloga za adekvatnijim uređenjem oblasti komunikacije sa građanima i to na način :

- da se u okviru Odbora za ljudska prava razmotri mogućnost formiranja pododbora za oblast predstavljanja i pritužbi;
- da se razmotri mogućnost formiranja Biroa koji bi bio u funkciji komunikacije sa građanima.

Izveštaj sa sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, održane 9. septembra 2009. godine, na kojoj je donijet zaključak da se pokrene inicijativa za otvaranje tijela koje će razmatrati građanske predstavljanje i pritužbe.

Iako su ovi predlozi dobili podršku poslanika, više od godinu dana nije urađeno ništa kako bi se oni stvarno i realizovali. Zbog toga je MANS zatražio prijem kod potpredsjednika Skupštine Rifata Rastodera¹⁵, koji je bio inicijator predloga iz 2009. godine, kako bi se aktuelizovalo rješavanje problema nerazmatranja građanskih predstavki u Skupštini Crne Gore.

Dopis koji je MANS uputio potpredsjedniku Skupštine Crne Gore za održavanje sastanka, na kom se razgovaralo o obrazovanju tijela za razmatranje građanskih predstavki i pritužbi u Skupštini Crne Gore.

Predstavnici MANS-a su na sastanku iznijeli neke ideje kako bi se prevazišao tehnički problem oko uspostavljanja procedura za razmatranje građanskih predstavki, i uz to dostavili sopstveni Predlog pravilnika za postupanje po predstavkama, predlozima i žalbama, kako bi Skupštini olakšali uspostavljanje neophodnog sistema (Predlog Pravilnika dat je u aneksu ove publikacije).

¹⁵ 8. novembra 2010. godine, a sastanak je održan nekoliko dana kasnije.

Potpredsjednik Rastoder uvažio je predloge koje su predstavnici MAN-S-a iznijeli na sastanku i iste uputio na dalju proceduru u Skupštinu Crne Gore, uključujući i Kolegijum Predsjednika Skupštine. Kolegijum je razmatrao inicijativu koju je uputio potpredsjednik Rastoder i dao je podršku ovom predlogu, koji je onda prosljeđen na dalje postupanje Odboru za ljudska prava i slobode, koji je nadležan za uspostavljanje pododbora za razmatranje građanskih predstavki, shodno zaključcima iz 2009. godine. Ipak, Odbor za ljudska prava i slobode još uvijek nije razmatrao ovu inicijativu.

Zbog toga, pitanje saradnje Skupštine Crne Gore i građana i dalje ostaje pravno i institucionalno neuređeno.

Što se tiče prisustva sjednicama različitih radnih tijela crnogorskog Parlamenta, do sada je prisustvovalo više od trideset predstavnika različitih nevladinih organizacija¹⁶ na poziv predsjednika radnih tijela, bez prava odlučivanja, kako je to i uređeno Poslovníkom Skupštine Crne Gore.

---

¹⁶ MANS je u više navrata prisustvovao sjednicama različitih radnih tijela u Parlamentu, i to Administrativnog odbora, Odbora za zdravstvo rad i socijalno staranje, Odbora za ljudska prava i slobode, Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo te Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

6. KORISNI LINKOVI

Mreža za Afirmaciju Nevladinog Sektora - MANS
www.mans.co.me

Skupština Crne Gore
www.skupstina.me

Skupština Hrvatske
www.sabor.hr

Skupština Srbije
www.parlament.gov.rs

Skupština Makedonije
www.sobranie.mk

Skupština Republike Spske
www.narodnaskupstinars.net

ANEKS: MANS-OV PRAVILNIK O POSTUPANJU SA PREDSTAVKAMA, PRIJEDLOZIMA I ŽALBAMA GRAĐANA

PRIJEDLOG

Na osnovu članova 218 i 219 Poslovnika Skupštine Crne Gore – precišćeni tekst („Službeni list CG“ br.7/10), generalni sekretar Skupštine donosi

PRAVILNIK O POSTUPANJU SA PREDSTAVKAMA, PRIJEDLOZIMA I ŽALBAMA GRAĐANA

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuje se postupanje službe Skupštine Crne Gore (u daljem tekstu službe Skupštine) prilikom podnošenja predstavki, prijedloga, žalbi i ostalih akata (u daljem tekstu akata) od strane građana Crne Gore, novinara, nevladinih organizacija, sindikata i ostalih organizacija (u daljem tekstu građana i civilnog sektora).

Član 2

Predstavkom, prijedlogom, žalbom i ostalim aktima građana i civilnog sektora smatraju se svi dopisi i akta upućena Predsjedniku i potpredsjednicima Skupštine, radnim tijelima i poslanicima, kojima se traži preduzimanje aktivnosti u skladu sa javnim interesom, uključujući: postavljanje pitanja izvršnoj vlasti; kontrolu rada izvršne vlasti; izmjene postojećih i donošenje novih zakona; davanje mišljenja, preporuka i donošenje zaključaka od strane Skupštine i radnih tijela.

Član 3

Kada građani i civilni sektor podnesu neki akt, Odjeljenje za odnose sa javnošću, međunarodne poslove i protokol službe Skupštine prosleđuje taj akt subjektima iz člana 2 ovog Pravilnika i o tome pismeno obavještava podnosioca najkasnije u roku od 7 dana od dana prijema akta. Prilikom prosleđivanja akta iz stava 1 ovog člana, služba Skupštine će informisati subjekta kome je akt podnesen da će građanin ili predstavnik civilnog sektora biti obaviješten o osnovnim informacijama vezanim za prosleđivanje akta.

Član 4

Kada subjekt kome je proslijeđen akt isti razmotri, odbaci ga ili prihvati i postupi po njemu, daje povratnu informaciju službi Skupštine najkasnije u roku od 7 dana od dana postupanja.

Povratna informacija sadrži podatke o: datumu razmatranja akta; odluci sa obrazloženjem da li će se po aktu postupati; sve informacije vezane za postupanje po aktu i sva dokumenta koja su nastala kao rezultat postupanja po aktu.

Član 5

Po prijemu povratne informacije od strane subjekta, služba Skupštine informiše građane i civilni sektor o svim preduzetim aktivnostima, uključujući i dostavljanje dokumentacije vezane za taj slučaj, najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema akta.

U slučaju kada služba Skupštine ne dobije povratnu informaciju u propisanom roku, obavještava podnosioca akta da u njegovom slučaju nije postupano, te mu dostavlja kontakt podatke subjekta kome je akt proslijeđen, kako bi se mogao sam informisati o daljim aktivnostima povodom razmatranja akta.

Član 6

Sva akta građana i civilnog sektora arhiviraju se u Skupštini Crne Gore u skladu sa Zakonom i objavljuju na sajtu Skupštine, zajedno sa svom pratećom dokumentacijom.

Član 7

Služba Skupštine će, najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja ovog pravilnika, sačiniti sve potrebne formulare koji će se koristiti za korespondenciju između podnosioca akta, službe Skupštine, i subjekta kome je akt namijenjen.

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja

